

Рафальський В. П., студент,
Юридичний факультет,
Національний університет ДПС України, м. Ірпінь
Науковий керівник: Гаврилiшин А. П., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Практичне значення має визначення суб'єктного складу корпоративних правовідносин, оскільки воно є базовим для надання можливості окремим суб'єктам для захисту своїх порушених прав, що виникають з таких відносин, в тому числі, і у судовому порядку. Оскільки корпоративні права існують і реалізуються в корпоративних відносинах, то учасниками останніх є носії корпоративних прав і ті суб'єкти, з якими вони перебувають у відносинах щодо їх реалізації.

Права і обов'язки як учасників господарського товариства (незалежно від виду товариства) встановлені ст. 88 ГК, згідно з якою учасники господарського товариства мають право:

- брати участь в управлінні справами товариства в порядку, визначеному в установчих документах, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом та іншими законами;
- брати участь у розподілі прибутку товариства та одержувати його частку (дивіденди);
- одержувати інформацію про товариство. На вимогу учасника товариство зобов'язане надати йому для ознайомлення річні баланси, звіти про фінансово-господарську діяльність товариства, протоколи ревізійної комісії, протоколи зборів органів управління товариства тощо;
- вийти в передбаченому установчими документами порядку зі складу товариства [1].

Учасники товариства мають також інші права, передбачені ГК, іншими законами та установчими документами товариства. Так, згідно з ч. 1 ст. 116 ЦК учасники товариства, крім перелічених прав, мають право здійснити відчуження часток у статутному капіталі товариства, цінних паперів, що засвідчують участь у товаристві, у порядку, встановленому законом.

Частина 3 ст. 88 ГК покладає на учасників господарського товариства наступні обов'язки: додержуватися вимог установчих документів товариства, виконувати рішення його органів управління; вносити вклади (оплачувати акції) у розмірі, порядку та коштами (засобами), що передбачені установчими документами, відповідно до Господарського кодексу та Закону України «Про господарські товариства»; нести інші

обов'язки, передбачені Господарським кодексом, іншими законами та установчими документами товариства.

Із змісту ч. 4 ст. 12 Господарського процесуального кодексу вбачається, що до учасників корпоративних відносин відносяться учасники господарських товариств (засновник, акціонер), у тому числі учасники, які вибули, а також саме господарське товариство. Втім, якщо порівняти зміст статті 12 Господарського процесуального кодексу, що визначає категорії справ, які підвідомчі господарським судам, та статті 167 Господарського кодексу України, то Господарський кодекс окреслює коло учасників корпоративних відносин ширше, охоплюючи не лише господарські товариства та їх учасників, а й взагалі господарські організації та осіб, що володіють часткою у статутному фонді такої організації [1].

Наприклад, у визначенні підвідомчості спорів, що виникають з приводу створення, припинення, управління діяльністю інвестиційних фондів, господарським судам необхідно враховувати вид інвестиційного фонду та його організаційно-правову форму. Згідно із Законом України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» корпоративні інвестиційні фонди створюються в організаційно-правовій формі акціонерного товариства. Тому спори, що виникають з корпоративних відносин у корпоративних інвестиційних фондах, є корпоративними у розумінні пункту 4 частини першої статті 12 Господарського процесуального кодексу і незалежно від складу сторін спору підлягають вирішенню господарським судом за місцезнаходженням корпоративного інвестиційного фонду. Оскільки діяльність, пов'язана з управлінням активами корпоративних інвестиційних фондів, провадиться компаніями з управління активами на підставі договору, укладеного з корпоративним фондом, спори, що виникають з такої діяльності, є договірними і не належать до корпоративних [2, с. 22].

Отже, на даний час важливим є питання щодо визначення поняття корпоративних відносин та їх суб'єктного складу, неврегульованість яких призводить до виникнення суперечностей при вирішенні судами корпоративних спорів. А також важливим є законодавче врегулювання питання, щодо складу учасників корпоративних відносин, усунення даної прогалини дозволить правильно вирішувати підвідомчість справ господарським судам та уникати подібних випадків колізій норм в чинному законодавстві. На нашу думку, доцільним було б розширити коло учасників корпоративних відносин, що зазначені в статті 167 ГКУ, адже корпоративними правами володіють, відповідно до вказаної статті, не лише учасники господарського товариства, але і взагалі учасники господарських організацій, що мають певну частку у статутному фонді.

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
2. Науково-практичний коментар Господарського процесуального кодексу України / за ред. О. І. Харитонової. – К.: Істина, 2008. – 282 с.

УДК 447.79.4 (043.2)

Рощук М. В., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ.
Науковий керівник: Шишка Р. Б., д.ю.н., професор

ОБ'ЄКТИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА ТА ЇХ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ

Проблеми визначення чіткого переліку об'єктів авторського права в національному законодавстві, а також їх комерціалізації є актуальною як частина права інтелектуальної власності взагалі, так і в механізмі регулювання авторства зокрема.

Творча діяльність особи проявляється у різних галузях: літературі, мистецтві, архітектурі, театрі, кіно та інші. Результати творчої діяльності в них формалізовані як твори науки, літератури, мистецтва, які потребують правової охорони. Законодавство про авторське право визначає, що охороні підлягають всі твори, як оприлюднені, так і не оприлюднені, як завершені, так і не завершені, незалежно від їх призначення, цінності, жанру, обсягу, мети, засобу чи форми вираження. Саме тут і виникає питання щодо вимог до об'єктів авторського права, перелік яких в чинному законодавстві з одного боку не є вичерпним, а з другого – охоплює ті, що стосуються виконавського права.

У науковій літературі останнім часом приділяється багато уваги об'єктам авторського права, серед яких праці таких науковців як: І. Абдуліна, В. Іонас, Ж. Зварич, О. Семенова, С. Мазуренко, В. Мельникова, О. Луткова, Д. Липчих, О. Харитонova, Р. Шишка та ін. Проте, наявні напрацювання не вичерпали можливості подальшого дослідження об'єктів авторського права, тим більше їх комерціалізації.

Проблемою щодо об'єктів авторського права є відсутність чіткого і вичерпного їх переліку. Аналіз об'єктів авторського права, надає можливість стверджувати, що їх базисною основою є твір як результат творчої діяльності, що виражений в об'єктивній формі і підлягає правовій охороні.